GEMEENTE
2020 006838
INGEK 29 OKT 2020
AFD: mede-advies
Pb-SL-beleid
cc raad
bestuur

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
29 oktober 2020
Kenmerk
TISB/U202000853
Lbr. 20/078
Telefoon
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Voortgang ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

Samenvatting

Veel gemeenten hebben inwoners met GGZ-problematiek en/of een licht verstandelijke beperking, die ook andere problemen hebben (zoals een verslaving) en daardoor gevaarlijk gedrag vertonen of een risico hebben op gevaarlijk gedrag. Deze inwoners zijn soms in beeld bij gemeenten, soms bij (beveiligde) zorginstellingen of bijvoorbeeld bij zorg- en veiligheidshuizen maar een levenslange regie (levensloopfunctie) op de zorg en ondersteuning ontbreekt vaak. De ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg is de 'sluitende aanpak' voor deze inwoners. Doel van de 'levensloopfunctie' is: betere samenhang tussen ondersteuning, zorg en veiligheid op het juiste moment waarbij continu contact wordt onderhouden met de betrokkene.

Met deze ledenbrief informeren wij u over de voortgang van de landelijke implementatie van de 'levensloopfunctie', het belang van de betrokkenheid van gemeenten en de gemaakte afspraken. We doen daarbij de oproep aan gemeenten om de aanmeldfase te bekostigen. Dit doen we omdat we als VNG belang zien in de organisatie van een sluitende aanpak voor de inwoners met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Aan de leden

Datum
29 oktober 2020
Kenmerk
TISB/U202000853
Lbr. 20/078
Telefoonnummer
070 373 8393
Bijlage(n)
-

Onderwerp
Voortgang ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze ledenbrief informeren wij u over de voortgang van de landelijke implementatie van de 'levensloopfunctie', het belang van de betrokkenheid van gemeenten en de gemaakte afspraken. We doen daarbij de oproep aan gemeenten om de aanmeldfase te bekostigen. Dit doen we omdat we als VNG belang zien in de organisatie van een sluitende aanpak voor de inwoners met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico.

Hoe en waarom van de ketenveldnorm 'levensloopfunctie'
De ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg (hierna: levensloopfunctie[1]) is de 'sluitende aanpak' voor mensen met GGZ-problematiek en/of een licht verstandelijke beperking, die ook andere problemen hebben (zoals een verslaving) en daardoor gevaarlijk gedrag vertonen of een risico hebben op gevaarlijk gedrag. De omvang van de doelgroep wordt geschat op 1.500 tot 3.000 personen in Nederland. Het betreft vooral mensen die vaak ook zorg mijden, vaak ook dakloos zijn en regelmatig ook een beveiligde klinische (of forensische) opname nodig hebben of in de gevangenis zitten. Hier zijn veel organisaties en overheden bij betrokken. Deze mensen zijn soms in beeld bij gemeenten, soms bij (beveiligde) zorginstellingen of bijvoorbeeld bij zorg- en veiligheidshuizen of justitiepartners maar een levenslange regie (levensloopfunctie) op de zorg en ondersteuning ontbreekt vaak.

[1] Als werktitel wordt veelal 'ketenveldnorm' gebruikt, echter is deze titel minder representatief voor de inhoudelijke betekenis.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

De gemeente of een zorgaanbieder kan ambulante ondersteuning in de wijk bieden, maar soms gaat het een tijdje niet goed en heeft deze inwoner een intensievere vorm van zorg nodig: er moet worden 'opgeschaald'. Denk bijvoorbeeld aan meer specialistische hulpverlening, of beveiligde intensieve zorg. Dit gebeurt vervolgens natuurlijk ook andersom, 'afschalen' vanuit een (beveiligde) instelling terug naar de wijk.

Voor deze inwoners biedt de levensloopfunctie een oplossing. Doel van de levensloopfunctie is: betere samenhang tussen ondersteuning, zorg en veiligheid op het juiste moment waarbij continu contact wordt onderhouden met de betrokkene.

Ontstaan van de ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

Het programma Continuïteit van zorg is in 20215 met steun van de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Justitie en Veiligheid (JenV) gestart om de aansluiting in de zorg voor forensische patiënten naar de reguliere zorg te verbeteren. Het bleek dat de zorg in een beveiligde setting voor psychiatrische patiënten en/of mensen met een verstandelijke beperking met mogelijk gevaarlijk gedrag vaak onvoldoende beschikbaar is na afloop van de strafrechtelijke titel. Om die reden is besloten een ketenveldnorm te ontwikkelen. In de ketenveldnorm staat beschreven hoe de stelseloverstijgende zorgketen in een regio vorm gegeven moet worden voor deze doelgroep. De ketenveldnorm stelt zorgverzekeraars en zorgaanbieders in staat de capaciteit en financiering van reguliere beveiligde zorg (o.a. na afloop van een strafrechtelijke titel) beter te realiseren. Daarnaast wordt in de ketenveldnorm de levensloopfunctie uitgewerkt. De levensloopfunctie maakt het mogelijk dat professionals zo lang als nodig betrokken kunnen blijven bij de patiënt, bij voorkeur in een ambulante setting. Zo kunnen zij een mogelijke terugval tijdig signaleren en de zorg en begeleiding naar een hoger niveau opschalen. Gemeenten zijn in de organisatie en uitvoering van de ketenveldnorm een cruciale samenwerkingspartner. Voor gemeenten levert de samenwerking een verbeterde toegang tot beveiligde intensieve zorg en betere samenwerking bij continue ondersteuning van de doelgroep van de levensloopfunctie.

Betrokkenheid gemeente

Gemeenten hebben de taken en verantwoordelijkheden om 'de zelfredzaamheid en de participatie van mensen met een beperking of mensen die leven met een chronische psychische of een psychosociale kwetsbaarheid zo veel mogelijk in de eigen leefomgeving te ondersteunen'. Dat doen gemeenten onder andere op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. Voor mensen in de levensloopfunctie gaat het bijvoorbeeld om het bieden van begeleiding of het organiseren van dagbesteding. Op grond van de Participatiewet ondersteunen gemeenten in het zoeken naar werk en/of inkomensvoorzieningen. Ook zijn gemeenten betrokken bij het maken van afspraken met woningcorporaties, en zijn gemeenten verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Ook vanuit de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang komen gemeenten in contact met de doelgroep van de levensloopfunctie, gemeenten moeten meldingen in

behandeling nemen en een verkennend onderzoek uitvoeren en de burgemeester heeft de mogelijkheid om een crisismaatregel op te leggen. Gemeenten zijn dus vanuit het zorg- én veiligheidsdomein bezig om inwoners en hun omgeving te ondersteunen bij het leiden van een stabiel leven. Dat vraagt om bestuurlijke betrokkenheid vanuit -meestal- verschillende portefeuilles, bijvoorbeeld sociaal domein, zorg, wonen en/of openbare orde & veiligheid. In de meeste regio's is het zorg- en veiligheidshuis betrokken in de aanmeldfase.

Levensloopfunctie in alle regio's

Om ervaringen op te doen met de werkwijze, te onderzoeken welke resultaten dit oplevert en inzicht te krijgen in de financiële gevolgen zijn er op 1 juni 2019 vier pilots gestart. Deze pilots vinden plaats in de regio's Oost-Nederland, Midden-Nederland, Limburg en Oost-Brabant. Een eerste evaluatieonderzoek naar de implementatie in de vier pilots is uitgebracht in februari 2020[2] en levert lessen en kritische succesfactoren voor de implementatie in andere regio's. De vier eerder gestarte pilots maken in ieder geval duidelijk dat goede (bestuurlijke) afspraken over onder andere de samenwerking en financiering aan de voorkant met alle betrokken partners moeten worden gemaakt.

Nu de pilots de eerste ervaringen hebben gedeeld, zijn ook de overige zeven regio's (veelal door middel van subsidie via het actieprogramma 'Aanpak van personen met Verward Gedrag' van ZonMw) gestart. Formeel dragen deze zeven regio's niet meer de status van pilot, maar tegelijkertijd zijn de ervaringen nog beperkt en bevinden we ons nog wel in een proefperiode. Daar lopen we ongetwijfeld ook nog tegen uitdagingen aan. Het doel is om in 2021 landelijk volledig operationeel te kunnen zijn.

Bij de levensloopfunctie wordt uitgegaan van elf regio's met ieder een werkgebied van ongeveer 1,6 miljoen inwoners. Deze omvang is nodig om de hele zorgketen sluitend te kunnen organiseren. De 11 regio's omvatten één of meer Zorg- en Veiligheidshuizen. De regio-indeling is te vinden op de website van www.continuiteitvanzorg.nl[3]. Deze regio-indeling is opgesteld door de stuurgroeppartijen die de levensloopfunctie ontwikkeld hebben. Dat waren: de cliëntorganisaties, beroepsverenigingen, brancheorganisaties voor de zorg, Zorgverzekeraars Nederland, justitie (Dforzo/JJI), reclassering, netwerk directeuren sociaal domein en de VNG. Uiteindelijk heeft Zorgverzekeraars Nederland de regio-indeling vastgesteld. Er is voor deze indeling gekozen omdat de verwachting is dat er aan de hand van deze indeling per regio door de levensloopaanbieder een voldoende aanbod klinische beveiligd intensieve zorg georganiseerd kan worden. Hierbij is ook rekening gehouden met de regio-indeling van de veiligheidsregio's en de arrondissementen van het

---

[2] https://www.continuiteitvanzorg.nl/uploads/files/Ketenveldnorm/Handreiking%20ketenveldnorm%20versie%2017022020%20-%20def(2).pdf

[3] https://www.continuiteitvanzorg.nl/uploads/files/Regio%20indeling%20pilot%20ketenveldnorm.pdf

Openbaar Ministerie. De VNG adviseert om zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande regio-structuren zoals de veiligheidsregio en rondom het Zorg- en Veiligheidshuis.

Afspraken

Bekostiging aanmeldfase

Tijdens de pilots zijn ook af en toe knelpunten in de bekostiging naar boven gekomen. Voor gemeenten die meedoen binnen de pilots is de bekostiging van de aanmeldfase daar een onderdeel van. Dat is het traject waarin wordt beoordeeld of een inwoner past in de levensloopfunctie. De kosten hiervoor zijn vertaald in een normbedrag van €2.000,- per aanmelding. Niet alle inwoners die worden aangemeld binnen de pilot, worden na de aanmeldfase toegelaten. Voor de inwoners waar de levensloopfunctie (nog) geen optie is, wordt concreet advies gegeven wat dan wél mogelijkheden zijn.

Het verzoek aan gemeenten is om de kosten voor de aanmeldfase te betalen. Tijdens de pilotsfase is bekrachtigd dat de bekostiging voor de aanmeldfase niet gedeclareerd kan worden binnen de huidige systemen van de zorgverzekeringswet. Er wordt daarom gekeken naar de Wmo. Wij geven daarbij ter overweging mee dat het gaat om een relatief klein aantal personen, en dat de kosten van €2.000,- per aanmelding éénmalig zijn. Dit kan geduid worden als bemoeizorg, het toeleiden tot zorg. De extra middelen die gemeenten hebben ontvangen bij de ondertekening van het Hoofdlijnenakkoord GGZ kunnen hiervoor ingezet worden. Voor gemeenten is het vanzelfsprekend van belang dat zij betrokken worden bij de aanmeldfase en het verdere traject, en dat bestaande structuren worden benut (zoals het Zorg- en Veiligheidshuis). Ook de regionale ondersteuningsstructuur samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars kan behulpzaam zijn bij het maken van goede afspraken.

Voorfinanciering VWS

Eén van de ervaren problemen binnen de implementatie van de levensloopfunctie is dat het de zorgaanbieders die ketenregisseur zijn, niet altijd lukt om de (financiering van de) benodigde voorzieningen, zoals beschermd wonen of beveiligde zorg, geregeld te krijgen. Dit omdat de financiers niet op de hoogte zijn van hun verantwoordelijkheden of deze niet kunnen of willen nemen. Daarom is er afgesproken dat indien er onduidelijkheid is over het wettelijk regime op basis waarvan gefinancierd dient te worden, het ministerie van VWS de adressering van de kosten in eerste instantie voor haar rekening neemt en deze zal voorschieten aan de zorgaanbieder. Vervolgens wordt er naar een passende oplossing gezocht. Deze afspraak kunt u teruglezen in de Tweede Kamerbrief 'Aanpak gericht op personen met verward gedrag' van 3 juli 2020[4].

[4] https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z13502&did=2020D28557

Vervolg

De ambitie is dat de levensloopfunctie in heel Nederland in werking treedt. Het gesprek hierover binnen de VNG vindt plaats in de Commissies Zorg, Jeugd en Onderwijs en Bestuur & Veiligheid. Hierbij worden de ervaringen vanuit de verschillende regio's meegenomen. Wij houden u hiervan vanzelfsprekend op de hoogte.

Afsluiting

Wij spreken de hoop uit dat de zeven nieuwe regio's goed van start kunnen gaan met in alle gevallen heldere afspraken over samenwerking en bekostiging, en wij hopen daartoe op uw medewerking. Datzelfde geldt uiteraard voor het verdere vervolg van de eerste vier pilotregio's.

Mocht u bij de opstart of bij specifieke knelpunten advies willen, wilt u gebruik maken van de voorfinanciering via het ministerie van VWS of heeft u andere vragen over deze brief? Dan kunt u contact opnemen met VLOT (Verbindend Landelijk OndersteuningsTeam[5]), bereikbaar via VLOT@VNG.nl.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

[5] Voor meer informatie over VLOT zie www.vng.nl/VLOT

Van: VNG <info@vng.nl>
Verzonden: donderdag 29 oktober 2020 12:32
Aan: Info Heiloo
Onderwerp: Lbr. 20/078 - Voortgang ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

Lbr. 20/078 - Voortgang ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

29 oktober 2020

Geachte heer, mevrouw,

Veel gemeenten hebben inwoners met GGZ-problematiek en/of een licht verstandelijke beperking, die ook andere problemen hebben (zoals een verslaving) en daardoor gevaarlijk gedrag vertonen of een risico hebben op gevaarlijk gedrag. Deze inwoners zijn soms in beeld bij gemeenten, soms bij (beveiligde) zorginstellingen of bijvoorbeeld bij zorg- en veiligheidshuizen maar een levenslange regie (levensloopfunctie) op de zorg en ondersteuning ontbreekt vaak.

De ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg is de 'sluitende aanpak' voor deze inwoners. Doel van de 'levensloopfunctie' is: betere samenhang tussen ondersteuning, zorg en veiligheid op het juiste moment waarbij continu contact wordt onderhouden met de betrokkene.

Met deze ledenbrief informeren wij u over de voortgang van de landelijke implementatie van de 'levensloopfunctie', het belang van de betrokkenheid van gemeenten en de gemaakte afspraken. We doen daarbij de oproep aan gemeenten om de aanmeldfase te bekostigen. Dit doen we omdat we als VNG belang zien in de organisatie van een sluitende aanpak voor de inwoners met verward gedrag en een hoog veiligheidsrisico.

Download

- Volledige ledenbrief: Voortgang ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg

Contact
Postbus 30435
2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93
info@vng.nl

Afmelden
Gegevens wijzigen
Reageren

vng.nl

Dit bericht is verzonden door VNG in opdracht van: